

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/164/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5612212469
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2015:5612212469.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš samosudkyňou Mgr. Slavomírou Mlynarčíkovou v právnej veci navrhovateľky: P. F., rod. J., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, D. XXX XX, právne zastúpená advokátom Mgr. Pavlom Šuľanom, so sídlom Hlavná 929/6, 924 01 Galanta, proti odporcovi: D. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. XXX, toho času XXX XX C. XXX, právne zastúpený FIAČAN & PARTNERS, s.r.o., so sídlom M. Pišúta 936/16, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 36 861 251, v konaní o rozvode manželstva a o úprave pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode: E. F., nar. XX.XX.XXXX a A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M.M. Hodžu 30, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, takto

rozhodol:

- I. Maloleté deti E. F., nar. XX. XX. XXXX a A. F., nar. XX. XX. XXXX súd zveruje do osobnej starostlivosti odporcu, ktorý je oprávnený maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach.
- II. Navrhovateľka je povinná prispievať na výživu maloletej E. F., nar. XX. XX. XXXX sumou 40 eur, vždy do každého 15 dňa v mesiaci vopred, k rukám odporcu, počnúc od právoplatnosti rozsudku o rozvode 21. 2. 2014.
- III. Navrhovateľka je povinná prispievať na výživu maloletej A. F., nar. XX. XX. XXXX sumou 40 eur, vždy do každého 15 dňa v mesiaci vopred, k rukám odporcu, počnúc od právoplatnosti rozsudku o rozvode 21. 2. 2014.
- IV. Zameškané výživné za obdobie od 21. 2. 2014 do 31. 12. 2015 na maloletú E. F., nar. XX. XX. XXXX vo výške 811,43 eur a maloletú A. F., nar. XX. XX. XXXX vo výške 811,43 eur súd povoľuje navrhovateľke splácať v splátkach po 10 eur na každé dieťa spolu s bežným výživným, počnúc od právoplatnosti rozsudku, omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.
- V. Navrhovateľka je oprávnená stykať sa maloletými deťmi E. F., nar. XX. XX. XXXX a A. F., nar. XX. XX. XXXX každý párný víkend v kalendárnom mesiaci od piatku 18.00 hod. do nedele 18.00 hod. Odporca je povinný maloleté deti na styk s navrhovateľkou pripraviť, navrhovateľka bude maloleté deti preberať a odovzdávať v mieste bydliska odporcu.
- V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom podaným na okresnom súde 12. 11. 2012 sa navrhovateľka domáhala, aby súd jej manželstvo s odporcom rozviedol. Maloleté deti na čas po rozvode zveril do jej osobnej starostlivosti a uložil odporcovi povinnosť prispievať na ich výživu v minimálnom rozsahu a tiež upravil styk odporcu s maloletými deťmi. Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom zo dňa 27. 1. 2014 č. k. 9P/164/2012-238 manželstvo navrhovateľky a odporcu rozviedol. Súd maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá mala maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Otcovi detí súd uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí sumou minimálneho výživného 30 % zo sumy životného minima

na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa mesačne určené podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov v spojení s ustanovením § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Súd upravil styk otca s maloletými deťmi. Súd určil dohľad nad výchovou maloletých detí. Rozsudok v časti o rozvode nadobudol právoplatnosť dňa 21. 2. 2014. Proti rozsudku v časti o úprave pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode podal odporca odvolanie. Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 30. 5. 2014 č. k. 8CoP/32/2014-314 rozsudok Okresného súdu vo výrokoch II., III., IV. a V. (v časti o výkone rodičovských práv a povinností) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že je potrebné vykonať dokazovanie v súvislosti so zdravotným stavom odporcu a vyhodnotiť záujem maloletých detí kompletne. Podľa názoru krajského súdu okresný súd dôsledne nevyhodnotil všetky nemateriálne kritériá v zmysle ustanovenia § 24 ods. 3 zákona o rodine a neuviedol, čo ho viedlo k tomu, že neakceptoval názor maloletých detí, ktoré boli osobne vypočuté. Navrhovateľka vypovedala, že v spoločnej domácnosti s odporcom nežijú od októbra 2011. Ona žila v D. a odporca v C., kde ho navštevovala do januára 2012. Deti žili s ňou v D., kde navštevovali základnú školu. Cez víkendy ich brávala na návštevy otca. V apríli 2012 zobrala deti do C. na prázdniny, kde proti jej vôli a bez jej súhlasu zapísali deti do školy. Keď deti odchádzali v apríli na prázdniny k otcovi, mali tam byť iba na týždeň a takto sa aj zabalili. Odvtedy sú deti v C., kam za nimi chodievala cez víkendy. Nesúhlasila s tým, aby deti boli prihlásené do školy v C., ale nechcela ich ďalej trápiť. Niekedy každý víkend, niekedy každý druhý víkend. Podľa toho ako mala robotu. Niekedy raz za mesiac. Keď bola za deťmi koncom augusta (2012) odporca ju napadol. S deťmi nemohla byť sama a všetky návštevy sa skončili hádkami. Keď tam neboli manželovi rodičia aj fyzickými útokmi na ňu. Políciu v žiadnom prípade nevolala. S deťmi mala telefonický kontakt (pojednávanie 17. 12. 2012), ale stávalo sa, že manžel jej deti k telefónu nedal. Volávala im jedenkrát mesačne. Odporca deti nebil, ale nepekne pred nimi rozprával. Ju odporca psychicky aj fyzicky napádal. Takto sa začal správať po piatich, či šiestich rokoch manželstva. Ku koncu už boli svedkami týchto útokov aj deti. O čom svedčí list dcéry A., ktorý napísala Ježiškovi. Odporca jej hovoril, že radšej deti podreže, ako by mali byť s ňou. Posielal jej správy, že sa hodí pod vlak. Ona bývala v D. v rodinnom dome. Vedela o tom, že A. mala zlomené obidve nohy a bola ju navštíviť v nemocnici, kde bola hospitalizovaná. Opäť sa tam s manželom pohádali. Za deťmi bola v škole jedenkrát a počas tejto doby jej riaditeľka stála za chrbtom, aby s nimi nemohla hovoriť sama. Asi sa bála, že by ich zobrala. Raz volala do školy, inak volávala s odporcom, alebo s deťmi. Odporca telefonoval deťom (kým boli v D.) a povedal im, že môžu byť vonku do 17.00 hod. a už o 17.01 hod. kontroloval, či sú doma. Keď volal s dcérou, tak sa triasla a volala jej hneď do roboty. Fyzicky bola v C. 17. 12. 2012. Odporca jej nedával deti k telefónu. Po stretnutí v decembri 2012 bola s deťmi v januári, potom ešte 22. 2. 2013, ale 8. 3. 2013, keď sa mal realizovať styk, sa nerealizoval. 8. 8. 2013 si bola po dcéry. Prevziať si ich mala o 18.00 hod., v tom čase bola mladšia A. v kostole so starkou, odkiaľ sa vrátili po 19.00 hod. So staršou dcérou sa rozprávala asi dve hodiny, hovorili o tom, čo si pobalia so sebou, lebo pobalené neboli vôbec. Keď sa vrátila zo záchodu, dcéra bola v kuchyni s odporcom a už s ňou ísť nechcela. Odporca kričal, že nie a jeho otec ho dával do kuchyne. Ona má pracovnú dobu od 10.00. do 22.00. hodiny. Strieda krátke a dlhé týždne. Jeden týždeň robí 5 dní po sebe a druhý týždeň robí dva dni po sebe. Vo zvyšnom čase má voľno. S deťmi sa snaží stretávať. Párkrát na stretnutí nebola, ale vždy na to mala dôvod. Podľa predbežného opatrenia sa s deťmi stretla iba jedenkrát v marci, keď bolo pojednávanie od 22. marca do 24. marca (2013), keď boli deti u nej na víkend. Cítili sa u nej dobre. Po dvoch týždňoch si prišla znovu po deti. Deti tam stáli a povedali jej, že sa u nej cítili zle a že ku nej nejdú. Mladšia dcéra pri odchode z D. plakala, že nechce ísť. Ona sa snažila každý páry týždeň chodiť po deti. Deti tam stáli ako obarené a hovorili jej to isté ako predtým. Z kuchyne počula kričať odporcu, že nejdú. Rýchlo zavreli dvere, aby ho nepočula. Potvrdila, že deti tam stáli aj s batohmi, ktorých obsah nikdy nekontrovala. Iný kontakt s deťmi nemá, keď im telefonovala, nedvíhali telefón a na sms odpovedal odporca. Za deťmi chodievala každý páry týždeň v mesiaci, za celé obdobie nebola asi štyrikrát. Nie je pravda, že otec detí o nej hovorí iba v dobrom. Dôkazom sú jeho sms-ky a on voči nej deti ovplyvňuje. Keď deti prvýkrát odchádzali z C. v marci do D., ich starý otec im dal do ruky mobil, aby ho mali stále pri sebe. Ona keď chce deťom zavolať, tak sa im nedovolá. Deti mali telefonáty hádam každú hodinu a starý otec detí telefonicky oznamoval desaťročnej dcére, že nejaký príbuzný dostal infarkt, či porážku. Deti telefonáty len dostávali. Deti zavolali len to, že už došli. Ona deťom povedala, že ak sa budú v D. cítiť zle, privezie ich naspäť už v sobotu. Deti sa cítili dobre, do prostredia zapadli. E. celý čas rozprávala, ako by chcela dobehnúť celý rok. V sobotu povedala, že nevie, či má ísť domov. Ona sa jej spýtala, či sa cíti zle (E.) a ona povedala, že nie. Preto ostali v D. a išli na návštevu sesternice. Deti sa u nej cítili dobre. Spočiatku keď chodila po deti odporca bol v kuchyni a prítomní boli starí rodičia, ktorí s deťmi hovorili o veciach, o ktorých deti nemajú počuť a ani vedieť. Dvere v kuchyni boli zatvorené. Až neskôr sa to zmenilo a mohla byť s deťmi aj sama v chodbe, dvere však boli otvorené. Sama sa s deťmi porozprávať nemohla.

Pri poslednej návšteve detí, svokra kričala, že má po deti prísť o osemnástej hodine. Ona manželovi posielala sms-ku, či má prísť o tej pätnástej hodine, ale on vôbec nereagoval, tak som radšej prišla o tej osemnástej hodine. Od júna 2015 žije s priateľom v trojizbovom byte, ktorý si kúpili do podielového spoluvlastníctva každý v jednej polovici. Náklady na bývanie vrátane energií sú 100 eur mesačne. Ona a jej priateľ prispievajú na bývanie každý v jednej polovici. Na kúpu bytu si s priateľom zobrali hypotéku ako spoludlžníci. Mesačná splátka hypotéky je 160 eur a s priateľom ju platia spoločne. Ona spláca stavebné sporenie 56 eur mesačne a jej priateľ okolo 50 eur mesačne, každý sám za seba. S dcérami sa nestretáva, pri poslednom stretnutí ich stará matka stála za ich chrbtom a kričala „však vy tu tetku nechcete, vy chcete radšej mňa“. Na sms-ky jej deti neodpovedali. Ona platí bývalej svokre telefón 35 eur mesačne, ktorý je napísaný na ňu, ale používa ho bývalá svokra. Obidvom deťom založila sporiaci účet, ku ktorému má dispozičné právo, na ktorom je pre každé z detí našetrovaných okolo 400 eur. Navrhla, aby súd určil minimálne výživné, lebo zo strany detí je nezaujím a radšej im peniaze našetrí a keď prejavia záujem, tak im ich dá. Styk žiadala upraviť identicky tak ako je uvedené v uznesení o nariadení predbežného opatrenia.

Odporca vypovedal (pojednávanie 18. 3. 2013), že nežijú spolu asi rok. On býva v C. aj s deťmi. Manželka býva v D.. Naposledy žili spolu v D.. Deti si zbalili veci a v apríli minulého roku prišli do C., kde chcú bývať. Priviedla ich navrhovateľka. On mal v roku 2006 porážku (po oprave splnomocneným zástupcom a navrhovateľkou uviedol), že v roku 2010. Na otázku, kto okrem neho a detí býva v dome v C., uviedol, že nikto. Na otázku, kde bývajú starí rodičia uviedol, že aj starí rodičia tam bývajú. Nevedel, kedy bol naposledy hospitalizovaný. Dcéry chodia do štvrtej a tretej triedy. Ráno vstanú a idú do školy. Keď sa vrátia robia si úlohy a potom idú za kamarátkami. Domov sa vracajú okolo šiestej, pozerajú televízor a idú spať. Deťom varí on, jeho oco aj mama. Perie im mama. S deťmi sa učí a keď niečomu nerozumie tak jeho mama. Deti sa s navrhovateľkou chcú stretnúť iba v Mikuláši. Navrhovateľka po deti bola, on jej ich dal, ale deti do D. ísť nechceli. On deťom povedal, aby išli s mamou do D., deti nechceli. Povedal im, aby išli s mamou aspoň do Mikuláša, ale ani tam bez neho ísť nechceli. Jeho zdravotný stav sa zlepšil (pojednávanie 10. 1. 2014). Lepšie rozpráva a aj chodí. Zo začiatku sa o neho starala matka dobre, ale pomaly to nechávala na neho, aby veci robil sám. Teraz je už úplne samostatný. On s dcérami robí domáce úlohy, chodí s nimi na prechádzky. Neperie, lebo to nevie. Varí im lečo, maďarský guláš, segedínsky guláš. S mäsom má problémy kvôli pravej ruke. Chodí na rodičovské združenia, bol na všetkých okrem jedného, na ktorom bola jeho mama, lebo v tom čase bol v Likavke na liečení. Deti na styk s matkou pripravuje dvakrát týždenne v tom týždni, keď k nej majú ísť, ale oni hovoria, že nie. Navrhovateľka ich nechce zobrať nasilu, čo má robiť. Vysvetľuje im, nech idú k mame. E. mu s plačom povedala, že on chce, aby išla do D.. Ona tam ísť nechce a ani nepôjde. Povedala mu, že ju tam bili a týrali mama a babka. Bolo to vtedy, keď tam bývali. S deťmi hovorí normálne a bez emócií. A. mu povedala to isté. Hovoril im, aby sa nebáli, že mama im nič nespraví a prosil ich, aby išli ku mame. Deťom o ich mame hovorí iba to najlepšie, ale oni nechcú o nej ani počuť. Hovoria mu, že už k nej nemajú vzťah. Z návštevy u navrhovateľky sa vrátili v nedeľu, ale už v sobotu chceli ísť domov. Navrhovateľka im na to povedala, že čo by ešte nechceli. Vie to od detí. Po návrate z D. mu povedali, že viac tam nepôjdu. Nepovedali mu prečo, necítili sa tam dobre. Na dôvod sa ich nepýtal. Ostal v šoku, čo tam asi bolo. Keď si má navrhovateľka prísť po deti, on je v kuchyni, ktorá je hneď vedľa chodby. Deti sú v chodbe a čakajú na matku. Jeho rodičia sú v obývačke. Jeho rodičia prechádzajú z kuchyne do obývačky. Deti stoja na chodbe a čakajú na matku päť až sedem minút. Navrhovateľka sa po príchode spýta, či s ňou idú. Oni jej povedia, že nie a ona hneď odíde. On počas tej doby leží v kuchyni a ani sa z nej nepohne. Keď príde matka po deti, sú tam len s ňou. Nie sú tam ani jeho rodičia. On tomu necháva voľný priebeh. Nikdy nevie, kedy navrhovateľka príde. Spočiatku poslala sms-ku, ale teraz už nepíše. Cez týždeň pred stykom matka deťom nezavolať ani raz. Zavolať im môže, lebo E. má svoj mobil. Deťom nedáva darčeky na narodeniny a meniny. Na Vianoce im darčeky priniesla. Matka sa na deti v škole informovala v roku 2013 asi dvakrát. Počas styku sú niekedy dvere na chodbu otvorené alebo zatvorené. Keď sa deti vrátili z D. videl, ako utekajú z auta od nej a povedali mu, že tam viac nepôjdu. V súčasnosti okrem invalidného dôchodku 249 eur mesačne poberá príspevok ZŤP 50 eur a rodinné prídavky na obidve deti okolo 50 eur mesačne. K nákladom na bývanie v dome sa nevedel vyjadriť a odkázal na svoju mamu. Nevedel, koľko dopláca na lieky, o tom má vedomosť jeho mama. Súhlasil s úpravou styku v rozsahu úpravy v predbežnom vyjadrení, vyjadril obavu, či deti k matke pôjdu.

Maloletá E. F. vypovedala (17. 1. 2014), že maminka aj tatinko chcú, aby boli s nimi, ale ony sa lepšie cítia v C. pri tatinkovi. Bola tretiačka, keď prišli do C. s A.. Tatinko tam už bol. Prišla cez školský rok a mamina povedala, že ich odhlási z D., aby ich mohli prihlásiť do C.. S maminou sa stretáva, keď príde ku nim. Starká ju pozýva do obývačky, ale mamina ísť nechce. Boli aj u maminu. Starký aj s tatinkom a starkou ich tam chceli zaviesť v sobotu, ale ony nechceli, lebo ich tam bili a už k nim nič necítili. Teda k

babine, dedovi a mame. Bila ich, lebo sa jej pýtali kedy pôjdu do C. za tatinom. Mali chodiť každý druhý týždeň navštevovať tatina do C.. Ona by chcela bývať s tatinkom v C.. S mamou sa nechce stretávať, lebo k nej už nič necíti. Tatinko ju skúša s biológiou. S angličtinou jej pomáha starká, lebo tatinko anglicky nevie. On jej kontroluje úlohy. Na mamine nie je nič dobré a na tatinovi nie je nič zlé. Bojí sa, že mama ich zoberie do D.. Strach cíti v srdci. Bojí sa, že ich tam budú zase biť a neodvezie ich naspäť ku tatinkovi do C.. Ona ich bila rukou a tým čo mala po ruke. Bila ich po chrbte, zadku a mali modré chrbty z bitky.

Maloletá A. F. vypovedala (17. 1. 2014), že mamina a tato sa rozvádajú. Jej sa to nedotýka, ona chce byť s tatom. Býva v C. už dosť dlho. Býva so starkým, starkou, E.Ď. a tatom. Do školy chodí do C.. Má kamarátov aj kamarátky zo školy aj z ulice. S maminkou sa stretáva, keď ich príde pozrieť. Mamina býva v D.. Jedenkrát boli v D. u maminy, keď ich tato presvedčil, ale viac tam nepôjdu, lebo im tam nebolo dobre. Radšej je tu ako tam. Tatovi tam nepodali pomocnú ruku. Nudili sa tam. Mamina bola furt v kuchyni. S ockom si robia úlohy. On sa s ňou učí. Niekedy ocko navarí lečo alebo polievku. So starkým pečú palacinky. Ocko je lepší, viac sa o nich stará. Majú tu aj viac kamarátov a lepšie je aj v škole. Keď niečomu nerozumejú, pani riaditeľka im to vysvetlí. Tu ich v škole nebijú. V tejto škole je lepšie. V D. mali zlé známky. Mamina nemala čas sa s nimi učiť. Bola furt v robote. A tiež sme mali furt vši. Na tatinovi je dobré to, že sa s nimi hrá, učí, varí im. Keď sú vonku tak kontroluje kde sú, aby ich nikto neukradol. Na ňom nie je nič zlé. Na mamine nie je dobré nič. Zlé je na nej to, že ich nepríde častejšie pozrieť. Neplatí a ukradla peniaze, čo mali s E. našetrené. Na každé narodeniny dostávali po 40 eur. Poslala im niečo aj teta Z.. Mamina si tie peniaze od nich vypýtala, dala si ich do svojej peňaženky. Povedala, že ich dá do banky, ale do banky ich nedala. Vie to preto, lebo peniaze si od nej pýtali, ale ona im povedala, že tam nie sú. Poprela, že list Ježiškovi, „aby tatino nebil mamičku“ (čl. 33) písala ona. Mamina dvakrát zaplatila obedy a potom už nie. Povedala jej to starká, keď sa bola pýtať na to, či sú obedy zaplatené. Svedkyňa L. F., matka odporcu vypovedala (17. 1. 2014), že synovi zabezpečovala celodennú starostlivosť, ale teraz je už samostatný. Rozpráva a aj chodí bez barlí a nepotrebuje extra zdravotnú starostlivosť a ani zdravotnícke zariadenie. Takýto stav trvá dva, tri mesiace. Hodne mu pomáha, že sú pri ňom deti. Všetci bývajú v jednom rodinnom dome. Syn býva v jednej miestnosti. Ona s manželom v druhej miestnosti a deti v ďalšej miestnosti. Spoločné sú kuchyňa, WC a chodba. Naposledy bol na dva týždne v Štiavničke na ročnej kontrole. Vtedy sa starala o deti ona s manželom. Každý deň chodili za synom. Po príchode do C. bol jeho stav veľmi zlý. On nerozprával, nechodil. V októbri, keď mala E. a syn narodeniny boli za nimi v D., ale tam vtrhli opití rodičia nevesty a vyhнали ich. Vtedy povedala, aby sa pobalili a išli s nimi. Mohla ísť aj ich matka. Ona ich rozdeľovať nechcela. Na rodičovské združenia deťom chodieval otec. Nechodil vtedy, keď bol na liečení. Vyjadroval sa, že sa hanbí chodiť do školy v C.. Aj ona chodila na rodičovské združenia a pýtať sa na deti. Otec detí bol v Kováčovej v kúpeľoch jeden mesiac a dvakrát v Štiavničke po dva týždne. Vtedy sa starali o deti ona s mužom. Otec detí má momentálne iba problém s pravou rukou, ktorá je nefunkčná, ale stále sa to zlepšuje. Keď deti prídu zo školy učia sa s ním, preskúša ich. Idú do hory. Autom sa vyvezú do doliny a keď sú deti vonku tak ich kontroluje, kde sú. Viac počúvajú tatina ako ich. Najmä ak im káže, aby sa prezliekli popísali úlohy, umyli zuby. On sa o nich stará. Čo mu to dalo námahy, kým ich nahovoril, aby išli do D.. Ona im zabalila zubné kefy. Ale ony si tam ani neumyli zuby. Väčšinou varím ona a aj im perie. Je to logické, lebo bývajú spolu. Syn vie variť. Deti to berú tak, že to robí tatino, ale jej to nevadí. Veď z nich rastú krásne, múdre a šikovné dievčatá. Deti majú v dome vlastnú izbu. Majú tam posteľ, stôl, skriňu, hračky, notebook. A. má školu dvesto metrov od domu a E. má 50 metrov od domu autobusovú zastávku, lebo do školy chodí do Ľ.. Autobus ju zavezie až pred školu. Deti majú veľa kamarátov. Môžu sa v zime korčuľovať. Blízko je ihrisko. Môžu sa hrať aj na dvore. Majú na to dvor aj záhradu. Majú zvieratá a to mačky a psíka. Deti priniesla nevesta na prázdniny. Keď po ne prišla, deti nechceli ísť naspäť, lebo ona im sľubovala, že príde tiež do C.. Dohodli sa tak a ona ju požiadala, aby ich prihlásila do školy v C., že ona ich odhlási v D.. Ona sľubovala deťom a aj synovi, že príde bývať naspäť do C.. Do apríla 2012 boli deti s mamou v D.. Od októbra 2011 bol syn s rodičmi v C., ale maródku brala nevesta, hoci sa starali rodičia. V D. mali jednu miestnosť, kde býval syn s nevestou a ich dve deti a keď prišiel brat nevesty Q. z roboty, tak aj on si tam pristlal. V druhej miestnosti bývala sestra Q. s priateľom a teraz už manželom E.. Aj starí rodičia tam bývali. Nevedela, či to mali predelené z chodby alebo špajze, lebo tam nebola. A. si 18. 5. 2012 zlomila obidve nožičky. Mama ju bola pozrieť 20. 5. 2012, ale nemala záujem si ju zobrať alebo sa o ňu starať u nich. Starala sa o ňu ona, starký a tatino. Aj tak mala známky na vysvedčení dobré. Keď ju niesla do školy na chrbte, tak ich videla riaditeľka. Odvtedy ju brávala riaditeľka autom do školy. Matka prišla za deťmi 25. 7. 2012, aby s ňou išli na prázdniny. Deti to odmietli. Potom mali ísť kupovať E. náramok k prvému svätému prijímaniu, ale ten nekúpili. Od riaditeľky školy vie, že 17. 12. 2012 prišla matka po deti do školy, ale deti s ňou ísť nechceli a plakali. Riaditeľka volala starostu a nevie, či aj niekoho z

úradu práce. Povedala, že deti s ňou ísť nemôžu ak plačú a nechcú ísť. Matka sa o deti nezaujímal, netelefonovala, iba raz. Asi to mala nariadené, aby im telefonovala. Tak stále zvonil telefón, ale potom hneď prestal. Ona mala v ruke mobil a hneď ho zdvihla. Matka bola prekvapená, že to zdvihla a chcela hovoriť s E.. Zavolala E., že s ňou chce hovoriť mama, ale tá povedala, že s ňou hovoriť nechce. Deti mobily majú. Matka im nevolá. Môže zavolať aj na jej mobil. Ona jej nikdy neublížila. Styk nariadený súdom prebieha tak, že synátor pripravuje deti a aj ona, aby išli ku mame, lebo ona ich obviňuje, že to nerobia. E. prosila, aby išla ku mame, ale ona povedala, že si radšej zoberie život. Deti sú pripravené v chodbe. Matka príde, spýta sa ich či idú. Deti povedia, že nie a ona odíde. Trvá to nejakých 5 minút. Ona im aj hovorí, aby išli s ňou vonku, ale deti odmietajú aj to. Deti sami po čase povedia, keď sa im rozviažu jazýčky, čo sa dialo v D.. Keď išli syna pozrieť na návštevu A. im povedala, že jeho rodičia vtrhli do izby, nevšimli si, že je za dverami a synovi povedali, že ak niečo povie im, tak ho zabijú. Deti spomínali, že ich tam bili a teraz sa to E. učí v škole. Povedala, že jej bolo ľúto, keď psíka, ktorého dostali od tatina deda s Q. kamarátom v D. pohadzovali. Psíka hádzali, naschvál sa uhlí a on spadol na zem. Znova ho zdvihli a hádzali si ho. Tak to potom asi brali na seba, že aj ich týrali, keď ich bili. Aj mama ich bila. A to aj pri hre, z ničoho nič. Hovorili jej, že mama hádzala mobilom o zem. Rozbila päť mobilov. A. hovorila, že keď išli z nemocnice od ocka, tak si pýtala od mamy mobil. Mama jej ho nechcela dať a mala nervy. A. nechcela vystúpiť z auta, tak ju mama aj so starkým bili. Nevedela kde. Trápi ju negatívny vzťah detí k matke, lebo aj ona je matka a vychovala dieťa. Ona ju má rada. Stalo sa, čo sa stalo. Trápi ju, keď deti hovoria, že k matke už nič necítia. Prekvapilo ju, keď vnučka povedala, že keby nebolo ich a ani tatina, išla by radšej do detského domova ako k mamine. Trestné oznámenie na matkinu sestru urobil jej muž. Vie od detí, že boli za Q., aby zavolala záchranku a ona keď prišla a videla syna ležať, tak povedala iba, tak ti treba. Keď chceli ísť deti do susedov zavolať pomoc tak Q. zamkla bránu, aby ísť nemohli. Jej E. hovorila, že mamina s tatinom si každú hodinu telefonovali a vtedy mamina nezavolala. E. sa pýtala, prečo vtedy mamina nezavolala.

Svedok D. F., otec odporcu vypovedal (17. 1. 2014), že manželka sa stará o celú domácnosť. Navarí, operie, všetko čo treba. Syn deti vypraví do školy. Keď deti prídu zo školy poučí sa s nimi a potom sa hrajú. Desiatu robí aj on, aj manželka a občas aj syn. Syn bol v Kováčovej štyri týždne. V Štiavničke bol dvakrát po dva týždne a asi na týždeň bol na nervovom oddelení v Liptovskom Mikuláši hospitalizovaný. O deti sa starali oni ako starí rodičia. Na rodičovské združenia a aj do školy chodieval syn, iba vtedy nie, keď bol na liečeniach. Keď syn prišiel do C. väčšinou iba polihoval, nerozprával, lebo nevedel a nemohol. Teraz je jeho stav o 80% lepší. Chodí bez bariel. Urobí si aj všetky hygienické potreby. Hodne sa to zlepšilo po kúpeľoch v Kováčovej. Potom v decembri minulého roku chodil syn na rehabilitácie do Liptovského Mikuláša a takto ako to popísal, je to v dobe od jeho posledného pobytu v Štiavničke (poznámka od 10.12.2013 do 23.12.2013 čl. 222). Otec sa s deťmi hrá, kontroluje ich, učí sa s nimi a pri tom sa všeličo naučí a pochytá od detí. Tým sa mu zlepšuje reč. Keď deti idú vonku, ide za nimi, aby vedel kde sú a aby sa im nič nestalo. Keď prišli za synom do D. došlo ku hádke s rodičmi nevesty, ktorí vyhodili syna a aj ich. Prítomné boli aj deti. Manželka ponúkala neveste a deťom, aby išli s nimi, ale jej matka sa postavila do dverí a povedala, že ich nepustí. Od októbra nevesta chodievala aj s deťmi na návštevy. Ona sľubovala, že príde do C. bývať. Cez prázdniny doniesla deti a deti už zostali. Deti boli sklamané z toho, že mama sľubovala, že sa presťahuje do C. a budú bývať u nich. On neveste vybavil prácu. Deti z toho boli sklamané a tak sa rozhodli, že ostanú nich. Spočiatku neveste nepáčilo, že chceli deti prihlásiť do školy v C., ale keď odchádzala mal A. na rukách a ona nastupovala do auta, tak sa jej ešte pýtal, či deti odhlási v D., aby ich my mohli prihlásiť v C.Ú.. Ona povedala, že áno. Manželka ju presviedčala a tam sa jednalo aj o to prvé sväté prijímanie a ona s tým súhlasila. A. mala zlomené obidve nožičky v máji 2012, vtedy za ňou bola matka jedenkrát. K priebehu styku uviedol, že spočiatku prišla matka aj do obývačky, ale deti odmietali s ňou ísť. Teraz je to len tak, že príde do chodby, postaví sa tam, spýta sa detí, či s ňou idú alebo nie a keď deti nejdú tak ona odíde. Syn deti presviedčal, aby s mamou išli. Po poslednom pojednávaní (10.1.2014) sa dohodli tak, že matka príde o 15.00 hod. po deti. Čakali a ona prišla až o 18.00 hod. Vtedy s ňou už deti ísť nechceli, lebo ju čakali o tej 15.00 a vtedy neprišla. Vtedy boli deti tak naladené, že by aj išli. Syn sľúbil E. mobil dotykovku, po ktorom veľmi túži, ale E. povedala, že radšej ten mobil ani nechce.

Súdny znalec H.. E. Š., H.., (17. 1. 2014) trval na záveroch znaleckého posudku. K súčasnému spôsobu výchovy detí uvádzal, že nie je vhodný pre čiernobiele myslenie ku ktorému vedie, že niečo je len dobré a niečo zlé. Deti sú už dosť staré na takéto rozprávkové uvažovanie. A ani do budúcnosti to pre ne nie je dobré, lebo to vytvára myšlienkovú chybu buď iba áno, alebo iba nie a ony sú k tomu v súčasnosti vedené. Nie je dobré nastavenie detí, že sú v ohrození, v nebezpečenstve, že im niečo hrozí, lebo v budúcnosti sa môžu začať neodôvodnene báť. Deti by sa mali orientovať na svoj vlastný život a nie úplne na život otca a matky, lebo ony riešia veci, ktoré im neprislúchajú. Odkázal na svoju odpoveď (č.3)

v znaleckom posudku k schopnostiam otca zabezpečiť starostlivosť o deti. Nevyšetroval starých rodičov detí, ktorí hrajú značnú úlohu v živote detí, keďže sa starajú o svojho syna a to príkladne. Chceli by, aby sa rodina dala dohromady, čo už nie je možné, preto sa snažia získať si deti. Deti preberajú informácie z prostredia a takto sú nastavené. Do určitej miery je to aj negatívnymi skúsenosťami z minulosti zo školy v D., že ich tam bili a mali vši. Deti vnímali situáciu, ktorú mali v minulosti doma, ktorá bola konfliktná tak, že sa musia rozhodnúť a teraz. Ony sa rozhodli, že chcú bývať u otca. Nevnímajú plusy a mínusy a ani nie je možné očakávať od nich dospelé uvažovanie. Otec detí utrpel organické poškodenie mozgu, čo vedie k zhoršeniu intelektových schopností a to psychickou chorobou je. Rehabilitácia spočiatku postupuje rýchlejšie, potom už pomalšie až sa zastaví, ale nepredpokladá úplné vyzdravenie. Zdravotný stav odporcu konzultoval so psychiatričkou a zhodli sa na tom, že postupne sa zlepšuje, ale kedykoľvek môže nastať nová cievná príhoda. Na verejnosti sa prezentujú rôzne názory, ale v tomto prípade sa nedajú nejaké všeobecné aplikovať, lebo došlo ku viacerým poškodeniam odporcu. Ak sa o niekoho musia starať jeho rodičia, ťažko povedať, že on sa je schopný starať o niekoho iného. Títo majú na neho aj opatrovateľský príspevok. Tiež má invalidný dôchodok. Maloletá E. je nadpriemerne inteligentná a A. dosahuje vyšší priemer. Čo sa týka schopnosti vnímania vzťahov medzi rodičmi a vzťahov ku rodičom, to nie je ani tak vecou intelektu, ako skôr záležitosť emočná. Je to súbor faktorov a to rôznych. Negatívne skúsenosti z minulosti sa postupne strácajú a prevažuje vplyv prostredia, v ktorom sa deti nachádzajú. Samozrejme to vychádzalo aj z minulosti, kde boli plusy aj mínusy, napríklad škola a deti v škole v D.. Vyšetroval aktuálny stav a vychádzal zo spomienok detí. Preto zavolať deti aj v prítomnosti matky. Mladšia mala k matke ambivalentný vzťah. Staršia sa javila ako dominantná a tá mala negatívny vzťah a mladšia sa tomu prispôsobuje. Jeho úlohou nebolo zisťovať pozitívne a negatívne zážitky detí, ale aktuálne citový vzťah k rodičom. Z toho vyplynulo, že aktuálne má maloletá E. negatívny vzťah k matke. Vzťah mladšej A. k matke je ambivalentný, ale preberá postoje staršej sestry. Deti sa vyjadrovali, že starí rodičia zabezpečujú väčšinu starostlivosti o nich.

Súdna znalkyňa E.. S. E. (7. 12. 2015) trvala na záveroch znaleckého posudku. Uviedla, že počas liečby spolupracoval a bol orientovaný napriek silnej mozgovej príhode a dvom prekonaným infarktom. Jeho stav je v súčasnosti kompenzovaný a dokáže sa postarať o seba a maloleté deti. Netrpí na prejavy duševnej choroby, nemá výkyvy nálad ani prejavy demencie. Trpí na organický psychosyndróm. Potrebuje pomoc matky, aby ako žena vysvetlila dcéram intímne otázky, čo deti ľahšie prijímajú od ženy. Ručné práce, varenie a starostlivosť o domácnosť sa deti naučia od starej mamy lepšie ako od otca. Deti sú samostatné a bol by schopný postarať sa o ne aj sám. V teste pamäti dosiahol odporca plný počet bodov a zvládol test hodín. Na podanie znaleckého posudku prizvala znalca psychológa a ten nenašiel nič, čo by poukazovalo, že odporca má sklony k manipulovaniu. Odporca netrpí na duševnú chorobu a nie je duševne chorý v pravom zmysle slova. Pri duševnej chorobe sú zmeny vo vnímaní a myslení, napríklad duševne chorý má vidiny, počuje hlasy, má pocit prenasledovania, čo u odporcu nezistila. Odporca sa správa tak, akoby sa správal hocikto, kto bojuje o svoje deti.

Kolízna opatrovníčka pôvodne navrhovala deti zveriť matke, ktorá ich bude zastupovať, hoci deti chceli zostať s otcom, lebo podľa záverov znaleckého posudku má matka lepšie fyzické a psychické predpoklady pre starostlivosť o deti. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní 7. 12. 2015 uvádzala, že terénne pracovníčky vykonali šetrenie v rodine a škole, ktorú navštevujú maloleté deti. Maloleté deti v škole veľmi dobre prospievajú. Nebývajú často choré a nemajú časté absencie. Sestry sú na seba naviazané a majú dobrý vzájomný vzťah. Deti sú silne naviazané na otca. Na rodičovskom združení bola stará mama. Matka školu nekontaktuje a o deťoch sa neinformuje. V súčasnosti sa otec o deťoch informuje. Poplatky spojené so školou majú deti uhradené. Do školy chodia deti čisto oblečené a upravené. Dievčatá pomáhajú v domácnosti a sú šikovné. Deti sa stretli s matkou v októbri 2014 v nákupnom centre. Matka deti nekontaktuje a nestretáva sa s nimi. Na sviatky im posielala sms-ky. Deti majú svoju izbu v rodinnom dome, každá má svoju posteľ, písací stôl a notebook. Izba je zariadená potrebným nábytkom. Matka voči deťom neplní vyživovaciu povinnosť a ani im nič nekupuje. Deti sa o mame nevyjadrujú. Vnímajú to tak, že matka si k nim cestu nehľadá. Rodina žije zo starobného a vdovského dôchodku starej mamy. Otec poberá invalidný dôchodok, príspevok na kompenzačné pomôcky a prídavky na deti. Náklady na domácnosť otca sú za elektriku 33 eur mesačne, za plyn 47 eur mesačne, za vodu 16 eur štvrťročne a 13 eur mesačne za internet. Za súčasného stavu navrhuje, aby maloleté deti boli zverené do starostlivosti otca a aby súd upravil styk v súlade s predbežným opatrením. Deti majú právo stretávať sa s obidvomi rodičmi, ale dieťa má právo vyjadriť svoj názor a to aj na starostlivosť. Je v záujme detí, aby vyrastali v pokojnom prostredí, ktoré zabezpečuje v súčasnosti ich otec a takýto stav pretrváva tri roky. Je v záujme detí, aby si opätovne vybudovali vzťah k matke, k čomu

by mal prispievať aj otec detí. Je na matke, aby deťom dávala najavo svoj záujem. Situáciu detí zavinili ich rodičia a ak by boli v súčasnosti deti zverené matke, bolo by to pre deti traumatizujúce.

Okrem výsluchu účastníkov, svedkov a znalcov súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín v spise z čísla listov (ďalej iba čl.) 1-427, najmä sobášnym listom čl. 7, rodnými listami maloletých detí čl. 8,9, potvrdením zamestnávateľa matky čl. 10, správou Sociálnej poisťovne, pobočky Liptovský Mikuláš o dávkach v nezamestnanosti čl. 20-22, správa o vedení odporcu v evidencii uchádzačov o zamestnanie čl. 23, správa zamestnávateľa matky čl. 25, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš o peňažnom príspevku odporcovi čl. 26, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš o poberaní prídavkov na deti čl. 27, potvrdenie Liečebne pre dlhodobo chorých Štiavnička o hospitalizácii odporcu čl. 29, správa o šetrení pomerov v mieste bydliska maloletých detí čl. 30, 31, obsah prílohovej obálky čl. 33: list maloletej A. predložený matkou a výstrižok z denníka SME, príloha Zdravie zo 4. 1. 2014, správa o povesti matky v obci D. čl. 42, správa Liečebne pre dlhodobo chorých Štiavnička o hospitalizácii odporcu čl. 43, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš z poradenských konzultácií čl. 52, správa Liptovskej nemocnice s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš o hospitalizácii odporcu čl. 59, písomné vyjadrenie odporcu prostredníctvom jeho splnomocneného zástupcu čl. 75-76, fotokópia správ Základnej školy s materskou školou v C. čl. 77-78, fotokópia správy z poradenských konzultácií čl. 79, správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš zo záznamu rozhovorov s maloletými deťmi a ich starými rodičmi čl. 81-82, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Galante čl. 83, správa zo záznamu z rozhovoru s matkou maloletých detí čl. 84, správa zo záznamu z rozhovoru s matkou maloletých detí čl. 84, 85, znalecký posudok č. 6/2013 čl. 108-147, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš o vyplácaní rodinných prídavkov čl. 178, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš o evidencii uchádzačov o zamestnanie čl. 179, správa zamestnávateľa matky čl. 180-181, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia otca a peňažného príspevku za opatrovanie čl. 183 s prílohami čl. 184-185, správa Liečebne pre dlhodobo chorých Štiavnička o hospitalizácii odporcu čl. 189, 192, správa o školskom prospechu maloletej E. F. čl. 193, správa Sociálnej poisťovne, pobočky Liptovský Mikuláš o priznaní invalidného dôchodku odporcovi čl. 194-195, správa Základnej školy o maloletej A. F. čl. 196, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny k výkonu súdneho rozhodnutia - styku maloletých s matkou čl. 205-206, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš o prešetrení pomerov v rodine matky maloletých detí čl. 213 s prílohou správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta čl. 214, fotokópie vysvedčení maloletých detí čl. 216, 217, 219, 220, fotokópie diplomov maloletých detí čl. 218, 221, fotokópia lekárskej prepúšťacej správy z Liečebne pre dlhodobo chorých čl. 222-223, znalecký posudok súdneho znalca E.. I. E. z odboru zdravotníctva, odvetvia neurológie č. 4/15 čl. 340-349, znalecký posudok súdnej znalkyne E.. S. E. z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie, ku ktorému pribrala konzultanta súdneho znalca E.. H. R. z odboru psychológie, klinickej psychológie dospelých č. RM09/2015, PV09/2015 čl. 388-417, správa Sociálnej poisťovne pobočka Liptovský Mikuláš čl. 422-423, správa zamestnávateľa matky čl. 425-427.

Zhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti mal súd preukázané:

§ 24 ZR o rodine v znení neskorších predpisov, ďalej iba ZR

(1)V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

(4)Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

§ 25 ZR

(1)Rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

(2)Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

(4) Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

62 ZR

(1) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

(2) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

§ 75 ZR

(1) Pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného (veta prvá).

§ 76 ZR

(1) Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

S konaním o rozvode manželstva je spojené konanie o úprave pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode. Z manželstva účastníkov sa narodili dve maloleté deti: dňa XX. XX. XXXX E. F. a dňa XX. XX. XXXX A. F.. Deti žijú od apríla 2012 v domácnosti otca s jeho matkou L. F. a (otcom D. F. starším, ktorý v priebehu konania zomrel). Obaja rodičia žiadali, aby na čas po rozvode boli maloleté deti zverené do ich výlučnej osobnej starostlivosti. Matka maloletých detí tvrdila, že deti šli k otcovi do C. iba na prázdniny. Manželova matka prihlásila staršiu dcéru na prvé sväté prijímanie v C. a obe deti do základnej školy v C.. Navrhovateľka k tomu pristúpila len preto, aby sa deti netrápili. Otec detí a jeho rodičia tvrdili, že matka detí prisľúbila, že aj ona sa presťahuje do C.. Takáto situácia je až doposiaľ. V priebehu konania žiadala matka nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadala, aby otec maloleté deti odovzdal do jej osobnej starostlivosti. Súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia uznesením zo dňa 5. 2. 2013 č. k. 9P/164/2012-68 v časti o odovzdanie maloletých detí matke zamietol, ale súčasne rozhodol, že matka je oprávnená stykať sa s maloletými deťmi každý párny týždeň v mesiaci od piatku 18.00 hod. do nedele 18.00 hod. Od úpravy styku predbežným opatrením sa styk realizoval iba v dvanástom týždni roku 2013 (22. marec až 24. marec 2013), čo bolo po pojednávaní 18. 3. 2013, na ktorom sa zúčastnil aj otec maloletých detí a vtedy matka vypovedala, že v desiatom týždni 2013 (8. marca 2013 - piatok) bola podľa predbežného opatrenia prevziať deti, deti na styk neboli pripravené, po jej príchode o 18.00 hod. mladšia A. nebola doma, lebo bola v kostole so starkou, odkiaľ sa vrátila až po 19.00 hod. Počas tej doby sa rozprávala so staršou dcérou, aké veci si pobalí a po jej krátkej neprítomnosti s ňou už dcéra ísť nechcela a odporca kričal, že nepôjde. Matka detí na pojednávaní 17. 12. 2012 predložila súdu svoj mobilný telefón, na ktorom mala uloženú SMS správu odoslanú z čísla *XXX XXXXXXXXXX, o ktorej tvrdila, že je od odporcu v znení: „Ty si myslíš, že to mňa sereš?, nie nesereš! Ty sereš len a len seba! S tým čo robíš, deti ťa nechcú! Čo my to dalo námahy, kým som ich ukecal! Vrie v nich nenávisť!“ Odporca aj jeho rodičia tvrdili, že deti neovplyvňovali negatívne voči matke a že deti odmietali ísť ku matke. To sa však rozchádza so závermi znaleckého posudku a aj z prešetrovania pomerov kolíznym opatrovníkom. Matka uvádzala, že nemala priestor byť s deťmi osamote, najmä spočiatku a neskôr už deti stáli na chodbe domu s batohmi, ale odmietali s ňou ísť. Staršie z detí má v čase rozhodovania súdu XX rokov a mladšie XX rokov. Obidve deti zhodne vypovedali, že chcú žiť s otcom, na ktorom je všetko dobré a na matke nič dobré nevideli. Súd dal priestor na vyjadrenie maloletým deťom aj ich rodičom, keďže žijú oddelene, ale vzhľadom na protichodné tvrdenia rodičov, vek detí a zdravotný stav otca súd ustanovil súdneho znalca na podanie znaleckého posudku z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých H.. E. Š., B., ktorý pribral ako konzultanta psychiatricku E.. L. H., ktorá je súčasne aj súdnou znalkyňou z odboru psychiatrie. Podľa záverov znaleckého posudku majú maloleté deti k otcovi pozitívny vzťah. Maloletá E. F. má k matke skôr negatívny citový vzťah a maloletá A. F. má k matke ambivalentný (nerozhodný, protichodný, rozpoltený, zmiešaný) citový vzťah. Maloletá E. F. preferuje otca, bojí sa zmeny prostredia, presťahovania do D. a viní matku za otcov zdravotný stav. A. F. preferuje skôr otca a je pod vplyvom názorov rodinného prostredia a sestry. Obe deti preferujú výchovné prostredie rodiny otca s jeho príbuznými, ktoré je pre nich známe a kde sa cítia bezpečne. Na otázku súdu, či sú maloleté deti negatívne ovplyvňované voči niektorému z rodičov a ak áno, voči ktorému z rodičov, znalec uviedol, že sú ovplyvňované názormi otca a starých rodičov, ktorí vinia matku za neposkytnutie pomoci ich otcovi. Sčasti je ich negatívny postoj podmienený vlastnými zážitkami a tiež vplyvom názorov otca a starých rodičov (zo strany otca). Súdny znalec zistil, že matka má k maloletým deťom pozitívny vzťah, chce sa podieľať na ich výchove a starostlivosti o ne. Jej predpokladaná motivácia je realizácia

svojich potrieb ako rodiča a má dobré predpoklady a praktické schopnosti zabezpečiť výchovu a starostlivosť o svoje maloleté deti. Aj otec má k deťom pozitívny citový vzťah a chce sa podieľať na ich výchove a starostlivosti. Jeho predpokladaná motivácia je mať deti pri sebe a očakávať znovuoobnovenie vzťahu s manželkou (matkou detí). Jeho predpoklady a praktické schopnosti zabezpečiť výchovu a starostlivosť o deti sú výrazne obmedzené, sám potrebuje opatrovateľskú starostlivosť. Svojmu stavu je znížené kritický a svoje schopnosti nadhodnocuje. Ako vhodnejšia pre výchovu a osobnú starostlivosť maloletých detí sa javí ich matka, ktorá je psychicky aj telesne zdravá. Otec detí je telesne aj psychicky chorý, trpí organickou disfunkciou mozgu, zníženou hybnosťou a je odkázaný na opatrovanie inou osobou. Súdny znalec na pojednávaní poukázal na spôsob výchovy maloletých detí v rodine otca, kde na maloleté deti okrem otca má silný výchovný vplyv stará matka a starý otec detí (ktorý v priebehu konania zomrel). Spôsob výchovy im v budúcnosti môže priniesť problémy, lebo vedie k myšlienkovému chybe, myslenia iba v kategóriách - jednoznačného hodnoteniam iba dobra a iba zla, iba čierneho a iba bieleho. Deti sú vychovávané v tom, že im niečo hrozí, čo v budúcnosti môže viesť k neodôvodnenému strachu. Podľa záverov psychologického vyšetrenia matky detí je jej inteligencia na priemernej úrovni. Jej vnímanie je primerané, myslenie je pružné bez patologických fenoménov. Emočne sa javí ako stabilná a nepredpokladajú sa u nej neadekvátne impulzívne emočné reakcie. Podľa psychologického vyšetrenia otca bola úroveň jeho výkonu skreslená špecifickým postihnutím mozgu po cievnnej príhode, čo sa prejavovalo problémami s vyjadrovaním myšlienok prostredníctvom pojmov. Testovanie mu komplikovalo čiastočné ochrnutie pravej strany, ktoré mu nedovoľovalo používať dominantnú pravú ruku. Celková úroveň jeho kognitívnych schopností je na úrovni pásma hraničiaceho medzi podpriemerom a rozumovou zaostalosťou. Verbálna inteligencia je v pásme ľahkého stupňa duševnej zaostalosti, performačná inteligencia na spodnej úrovni pásma podpriemeru. Najväčšie ťažkosti mal s využívaním minulých skúseností, chápaním príčin následných vzťahov a koncentráciou pozornosti pod časovým tlakom. Podľa záverov psychologického vyšetrenia v jeho prežívaní je intenzívne prítomný hnev na manželku a frustráciu z neschopnosti rovnocennej komunikácie s ňou. Intelektové schopnosti hraničia s duševnou zaostalosťou. Otec detí má objektívny problém s myslením na abstraktnej úrovni. Podľa objektívneho psychiatrického nálezu príbratého konzultanta z odboru psychiatrie bol primerane orientovaný vo všetkých smeroch, jeho psychomotorické tempo je znížené, myslenie s pomalším asociačným prístupom, trpí poruchou reči, ktorá stráca plynulosť, pri vyjadrovaní hľadá vhodné slová alebo sa vyjadruje opisným spôsobom. Jeho chápanie nie je narušené a nálada nevykazovala patologické odchýlky od normy. Pozornosť bola mierne dekoncentrovaná, v pamäti boli zistené defekty. Intelektové schopnosti sú podľa klinického odhadu v pásme subnormy, deteriorované organickým poškodením mozgu (cievnej etiologie). Osobnosť otca je organicky zmenená s prejavmi emočnej instability, nadhodnocuje a nereálne posudzuje svoje schopnosti, nemá zachovaný dostatočný vhľad do situácie. V samoobslužných úkonoch a pri udržiavaní domácnosti potrebuje pomoc druhej osoby. V roku 2006 došlo u neho k srdcovocievnej mozgovej príhode, uzdravil sa tak, že sa mohol vrátiť k pôvodnému zamestnaniu vodiča diaľkovej dopravy. V roku 2011 mal recidívu mozgovej príhody, s ťažkou poruchou reči, postihnutím pravostranných končatín a ďalšou recidívou v apríli 2013 sprevádzanou epileptickým záchvatom. Tomografickým vyšetrením bola potvrdená atfia mozgu, čo je trvalý stav. Intenzívnou rehabilitáciou sa podarilo zlepšiť poruchu reči aj motorické postihnutie, stále pretrvávajú čiastočné ochrnutie pravostranných končatín. Podľa znaleckého posudku E. I. E. zo dňa 28. 3. 2015 z odboru zdravotníctva, odvetvia neurológie je odporca schopný samostatnej chôdze s oporou francúzskej barly, je samostatný pri bežných jednoduchých domácich prácach, dokáže udržiavať osobnú hygienu. Zlepšila sa mu celková kondícia, reč a jedna z pravých končatín. U odporcu ide o trvalé poškodenie, ale čiastočné zlepšenie sa dá predpokladať, čomu nasvedčuje terajší klinický stav. Čiastočné obmedzenie reči a hybnosti pravej končatiny odporcu deklasuje menej ako polovice výkonnosti. Odporca nie je plne schopný postarať sa sám o seba, ale po komplexnej liečbe sa jeho samostatnosť podstatne zlepšila v zmysle samostatného pohybu, zrozumiteľnosti reči a sebaobsluhy. Vzhľadom na zlepšujúci sa zdravotný stav z hľadiska pohyblivosti, vyjadrovania sa, spontánnosti a vôle dosiahnuť rehabilitáciou čo najlepšie zlepšenie zdravotného stavu je schopný postarať sa o maloleté deti, aktuálne dvanásť a trinásť ročné, len za čiastočne uľahčených podmienok. Možné zmiernenie prejavov organického psychosyndrómu môže súvisieť s termínom vyšetrenia psychiatrom pred 1. 8. 2013, lebo ako sa zlepšil somatický nález, mohla sa zlepšiť aj psychická stránka odporcu. Podľa záverov znaleckého posudku E. S. E., súdnej znalkyne z odboru zdravotníctva farmácie, odvetvia psychiatrie je aktuálny zdravotný stav odporcu dobrý, jeho psychický stav je kompenzovaný. Neboli u neho zistené prejavy psychózy, duševnej choroby v pravom zmysle slova. Neboli zistené prejavy demencie. Pamäťový test napísal na 30 bodov a zvládol test hodín. Trpí na organický psychosyndróm. Jeho reč je zrozumiteľná. Odporca má pomalšie psychomotorické tempo a pomalšie myslenie, poruchy pamäti výrazne ustúpili a je všestranne správne

orientovaný. V sebaobsluže je samostatný a pomôcť mu treba iba pri niektorých úkonoch. Je schopný postarať sa o svoje deti, pričom potrebuje pomoc svojej matky (ku spôsobu pomoci matky odporcu sa znalkyňa vyjadrovala vo svojej výpovedi). Odporca trpí na duševnú poruchu - organický psychosyndróm, ktorý sa prejavuje pomalším psychomotorickým tempom a pomalším myslením. Pribratý konzultant súdny znalec z odboru klinickej psychológie dospelých E. H. R. uviedol, že osobnosť odporcu odráža prítomnosť organicity s tendenciou k projekcii negatívnych čŕt do iných, je u neho možný výskyt odbrzdzených prejavov v správaní v súkromí (nekompromisnosť). U odporcu prevažuje racionálna kontrola nad emocionálnymi prejavmi. V emocionálne náročných situáciách sa pravdepodobne vyskytujú aj neprimerané emocionálne reakcie. Afektivita je plytká, sociálne vzťahy ochudobnené a záujmy znížené. Znížená je aj citlivosť voči problémom iných, presadzovanie vlastných záujmov. U odporcu sú prítomné prejavy expresívnej fatickej poruchy v podobe výrazových amnézií, nepresným nahrádzaním výrazov inými alebo popismi. Intelektové schopnosti odporcu sú na úrovni hraničného pásma a sú znížené v dôsledku organického poškodenia mozgu. Výraznejšie sú postihnuté verbálne schopnosti. Neverbálne schopnosti sú relatívne zachované na úrovni pásma mierneho podpriemeru až priemeru. Znalec konštatoval mierny až stredný stupeň organickej deteriorácie intelektových schopností. V oblasti pamäťových schopností došlo u odporcu k zníženiu v niektorých oblastiach, hlavne symbolickej operačnej pamäte, pravdepodobne aj zníženie výkonov v oblasti staropamäte. Na dobrej úrovni je logická pamäť dejov. Mal tendenciu javiť sa ako dobrý, nekonfliktný a bezproblémový človek. Matka detí je vykresľovaná v negatívnej podobe. Je potrebné objektívne posúdiť pravdivosť jeho výpovedí. Niektoré vyjadrenia odporcu sa javia znalcovi ako nepravdepodobné a účelové. U odporcu je možná zvýšená tendencia k presadzovaniu sa, neprimerané reakcie v emocionálne náročných situáciách. Pravdepodobné sú aspoň mierne zmeny osobnosti v dôsledku organického poškodenia mozgu. Súd má preukázané, že v rodine otca detí s intenzívnou pomocou starej matky je zabezpečená starostlivosť o deti, ktoré majú veľmi dobré výsledky v škole, čo aj zodpovedá ich intelektu u maloletej E. F. v pásme vysokého nadpriemeru u maloletej A. F. v pásme vyššieho priemeru. V domácnosti otca majú deti samostatnú detskú izbu, vzhľadom na dĺžku pobytu v domácnosti otca sú zvyknuté na prostredie, školu a kamarátov. Podľa správ školy (čl. 193, 196) sú deti na vyučovanie pripravené. Škola sa pochvalne vyjadřila o spolupráci so starými rodičmi a obdobne škola hodnotila spoluprácu v školskom roku 2012/2013, že o výchovnovzdelávacích výsledkoch sa informovali otec a starí rodičia (čl. 77-78) a zúčastňovali sa rodičovských združení. Matka sa telefonicky jedenkrát informovala o deťoch 11. 12. 2012 a osobne ich navštívila v škole 17. 12. 2012. Podľa správy z poradenských konzultácií zo dňa 28. 1. 2013 psychologičky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš H. D. T., je pre zdravý psychický vývin detí potrebná prítomnosť matky a konštruktívna komunikácia medzi rodičmi, preto odporučili pokračovať v poradenskopsychologickej práci v rodinu. Pracovníčka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš poskytla súdu správu zo dňa 20. 2. 2013 z pohovoru s maloletými deťmi, keď starý otec oznámil, že vnučky k matke ísť nechcú. V neprítomnosti starého otca vtedy maloletá E. F. uviedla, že nechce ísť do D.. Matku má rada. Obe deti potvrdili, že u mamy nebolo zle, nikdy ich nebila a chceli by, aby mama prišla bývať do C. k tatinovi. V Jelke bývali v jednej izbe spolu s rodičmi. Obe deti vtedy potvrdili, že s mamou netelefonujú, lebo A. má mobil u tatina v aute a tatino jej povedal, že mame volal, ale ona mu nedvihala. A. uvádzala, že mamina sestra neposkytla otcovi prvú pomoc, keď mu prišlo zle. Starká dala mame 180 eur, aby ich dala do banky, ale mama to neurobila. Vtedy starý otec pracovníčke úradu práce uvádzal, že iba vnučky môžu dosvedčiť, že nevestina sestra jeho synovi neposkytla pomoc, nazýval matku maloletých detí „tá“ (čl. 81-82). V tom čase matka oznámila, že si v piatok o 15.00 hod. príde po deti a donesie ich v nedeľu o 18.00 hod. (za prítomnosti starého otca a maloletých detí). Úrad práce telefonicky zisťoval, či prebehol styk s deťmi (správa k 1. 3. 2013 čl. 84), matka deti im oznámila, že po štyri a pol hodinovej ceste jej deti nedali, lebo mali potvrdenie od lekára, že sú obidve choré a majú teploty. Mladšia dcéra sa jej chorá nezdať a staršia v tom čase teplotu nemala. S deťmi sa rozprávala asi hodinu, keď telefonovala s odporcom do telefónu jej povedal, že súdne konanie bude naťahovať, ako sa bude dať. Matka detí 13. 3. 2013 (čl. 85) oznámila Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, že styk 8. 3. 2013 s maloletými deťmi sa neuskutočnil, doma bola iba jedna dcéra a druhá bola so starou matkou v kostole. Matka dcére povedala, aby sa obliekla a zbalila si veci na víkend. Otec detí vykrikoval z vedľajšej miestnosti, že deti nikam nepôjdu. Odporca oznámil navrhovateľke, že starý otec podal na matku detí trestné oznámenie za neposkytnutie prvej pomoci a ako svedkyne uviedli obidve vnučky. Z vyššie uvedeného mal súd preukázané, že v rodine otca dochádzalo k negatívnemu ovplyvňovaniu detí voči matke, čo prispelo k ich vzájomnému odcudzeniu, hoci matka prejavovala o deti záujem. Súd upravil predbežným opatrením dočasne styk matky s deťmi, ale otec nebol schopný pripraviť deti na styk (vplývať výchovne na deti tak, aby sa styk uskutočnil) a veľký podiel na tom zohral silný výchovný vplyv

starých rodičov, ktorí vinia za zdravotný stav otca príbuzných matky. Deti sú vychovávané spôsobom podporujúcim v nich strach a pocit ohrozenia, čo viedlo ku skreslenému vnímaniu matky a s postupom času sa negatívne prežívanie detí voči matke stupňuje, o čom svedčí skoršia komunikácia s kolíznym opatrovníkom (čl. 81-82), kedy je zjavný posun od pozitívneho vnímania matky až po negatívne vnímanie matky v súčasnosti. Plynutím doby sa zvyrazňuje preberanie názorov a postojov otca a jeho rodičov na matku nad skutočnými spomienkami na zažité skúsenosti. Nebolo preukázané žiadne konkrétne konanie matky, ktorým by aktívne prispela k tomu, aby ku nej deti mali oprávnené negatívny postoj. Posun v hodnotení matky plynutím doby súd konštatoval najmä na základe správy kolízneho opatrovníka, keď deti dňa 20. 2. 2013 uvádzali, že u mamy nebolo zle, že ich nikdy nebila. Preberanie názorov a postojov v súčasnom výchovnom prostredí otca a jeho rodičov, ktorí len deklarovali záujem, aby sa matka stretávala s deťmi, reálne pre to neurobili nič u detí viedlo k vnímaniu matky ako trestajúcej, týrajúcej, zlodejky, klamáry, príčiny (ona a jej rodina) zlého zdravotného stav otca. Deti sa pod takýmto tlakom otca a starých rodičov prispôbili výchovnému prostrediu, v ktorom sa dlhodobo nachádzali a keď sa spoľahlivo odcudzili matke, potom boli vždy demonštratívne pripravené na úpravu styku a s matkou odmietali ísť. To, čo uvádzal otec a jeho rodičia pred súdom (motivovanie detí na styk s matkou) sa rozchádzalo s ich konaním. Matka maloletých detí žila v rodinnom dome svojich rodičov, kde obývala jednu izbu. Všetci ostatní členovia rodiny mali k dispozícii sociálne zariadenie (WC, kúpeľňa) a kuchyňu. Takto žili maloleté deti v D. s matkou aj otcom, kým sa otec detí neodšťahoval do C.. V dôsledku častých a opakovaných hospitalizácií otca a aj jeho zdravotného stavu prevažná výchova bola na starých rodičov detí. Matka mala obmedzené možnosti fyzického kontaktu s deťmi, aj vzhľadom na vzdialenosť bydliska matky v D. (okres Galanta) a detí v C. (okres Liptovský Mikuláš). Otec obmedzoval možnosti telefonickej komunikácie matky s deťmi. Matka postupovala všetkými legálnymi prostriedkami (podala návrh na rozvod, podala návrh na predbežné opatrenie a rozhodnutie súdu o predbežnom opatrovaní rešpektovala). V jej neprospech nesvedčí ani skutočnosť, že matka pracuje v pohostinskom zariadení (dlhý a krátky týždeň), lebo je obvyklé, že rodičia, pokiaľ sú zamestnaní, čas, ktorý trávia v práci, nemôžu venovať starostlivosti o deti, ale inak by nezabezpečili vyživovaciu povinnosť ku deťom. Súd mal preukázané, že otec detí nie je schopný zabezpečiť rovnocenný vzťah matky s deťmi. Podľa záverov znaleckých posudkov došlo u otca maloletých detí k podstatnému zlepšeniu zdravotného stavu po fyzickej aj psychickej stránke oproti stavu v čase podania prvého znaleckého H. H.. E. Š., H.. Po zdravotnej aj sociálnej stránke je otec schopný postarať sa samostatne o maloleté deti s prihliadnutím na ich vek, v ktorom sú deti značne samostatné a nepotrebujú intenzívnu osobnú starostlivosť, skôr vyžadujú dohľad a usmernenie. Podľa dohovoru o právach dieťa, záujem dieťaťa stojí nad všetkými inými záujmami, vrátane záujmu rodiča (článok 3 ods. 1). Povinnosťou štátnych orgánov je brať ohľad na záujmy, práva a slobody dotknutých osôb a najmä na najvyšší záujem dieťaťa a jeho práva. Nároku maloletého dieťaťa treba venovať náležitú pozornosť zodpovedajúcu jeho veku a rozumovej vyspelosti. Obe maloleté deti vyslovili jednoznačný názor, že chcú byť zverené do osobnej starostlivosti otcovi a vyrastať v prostredí, na ktoré sú zvyknuté (výchovné prostredie otca). Deti majú vytvorené k otcovi silnú citovú väzbu a obdobne aj k starej matke z otcovej strany, s ktorou žijú v spoločnej domácnosti od apríla 2012. V mieste bydliska majú vytvorené ďalšie sociálne väzby na kamarátov. V mieste bydliska navštevujú školu a z ich školských výsledkov vyplýva, že prospievajú primerane k svojim intelektovým schopnostiam, čo znamená veľmi dobre, obzvlášť maloletá E. F.. Rodinný dom, ktorý maloleté obývajú s otcom a starou matkou im poskytuje dostatočné zázemie. Maloleté deti majú svoju samostatnú izbu a priestor na prípravu na vyučovanie. Tým, že odporca je invalidný dôchodca je im prakticky nepretržite k dispozícii. Je zjavné, že podľa hodnotenia školy maloleté deti nemajú problém so sociálnymi kontaktmi, v škole sú obľúbené a venujú sa tam mimoškolskej činnosti, najmä maloletá A. F. divadelnému krúžku. Maloleté sú stabilizované vo výchovnom prostredí, ktoré im poskytuje otec a jeho starostlivosť preferujú. Rešpektujúc názor maloletých detí a objektívne výsledky starostlivosti otca o deti (napríklad dobrý školský prospech, dobrý zdravotný stav a podobne) súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti otca, ktorý ich bude zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. V súčasnosti by bola zmena výchovného prostredia pre deti traumatizujúca. Podstatným negatívom starostlivosti otca o maloleté deti je jeho nastavenie voči matke maloletých detí, ktorým sú ovplyvňované aj maloleté deti, ktoré tiež viedlo k odcudzeniu detí od matky. Otec ako rodič, ktorému boli zverené maloleté deti do osobnej starostlivosti musí rešpektovať právo detí na výchovu a starostlivosť aj zo strany matky, aby bolo rešpektované právo detí na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Opakované bezdôvodné a zámerné neumožňovanie druhému rodičovi sýkať sa s maloletými deťmi môže byť dôvodom zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. V záujme maloletých detí je, aby obnovili svoj vzťah s matkou, lebo jeho absencia môže mať v budúcnosti negatívny dopad na ich ďalší život.

Súd uložil matke povinnosť prispievať na výživu maloletých detí, počnúc od právoplatnosti rozsudku v časti o rozvode. Otec detí je invalidný dôchodca a bol poberateľom invalidného dôchodku vo výške 236,90 eur mesačne (čl. 194-195) a príspevok ZŤP 50 eur mesačne. Je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a bola mu poskytovaná celodenná starostlivosť jeho matkou L. F., ktorá bola poberateľkou peňažného príspevku za opatrovanie (v čase rozhodovania o rozvode). Otec maloletých detí je poberateľom peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia vo výške 18,39 eur mesačne a zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla vo výške 33,09 eur mesačne (čl. 183-185). V súčasnosti je invalidný dôchodok otca maloletých detí 249,30 eur, okrem neho je poberateľom peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažko zdravotného postihnutia a zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla (18,39 eur + 33,09 eur) a rodinných prídavkov na dve maloleté deti (po 23,52 eur na každé dieťa). Zdravotný stav otca mu neumožňuje zvýšiť svoj príjem. Otec detí žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou v rodinnom dome v obci C., ktorá je poberateľkou starobného dôchodku. Náklady na bývanie v dome sú: elektrina 33 eur mesačne, plyn 47 eur mesačne, voda 16 eur štvrťročne, internet 13 eur mesačne. Otec maloletých detí užíva pravidelne lieky, za ktoré dopláca, ale výšku doplatku uviesť nevedel. Maloletá E. F. bola v čase rozhodovania o rozvode žiačkou piateho ročníka základnej školy v L. a maloletá A. F. bola v čase rozhodovania o rozvode žiačkou štvrtého ročníka základnej školy v C.. Maloleté mali/majú obvyklé výdavky detí ich veku, stravujú sa v školskej jedálni a navštevujú krúžky. Matka detí žila v rodinnom dome svojich rodičov, ktorým na domácnosť prispievala sumou 50 eur mesačne (čl. 83). Jej čistý priemerný mesačný príjem bol 339,97 eur (čl. 180-181). V súčasnosti je čistý priemerný mesačný príjem matky detí 379,31 eur. Matka maloletých detí žije s priateľom v trojizbovom byte, ktorého je spoluvlastníčkou v podiele 1. Mesačné náklady na bývanie v byte vrátane energií sú 100 eur, ona a jej priateľ prispievajú každý v jednej polovici (50 eur). Na kúpu bytu si zobrala matka detí a jej priateľ hypotéku, ktorej mesačná splátka je spolu 160 eur, z toho na matku pripadá 80 eur. Ona spláca svoje stavebné sporenie vo výške 56 eur mesačne. Matka na výživu maloletých dcér žiadnym spôsobom neprispieva. Uvádzala, že platí mobilný telefón starej matke maloletých detí (bývalej svokre) po 35 eur mesačne, čo však nie je výživné a súd na to žiadnym spôsobom nemohol prihliadnuť. Matka detí uvádzala, že maloletým deťom sporí na účet a každé z detí má nasporených okolo 400 eur, ktoré im dá ak o ňu prejavia záujem. Platenie výživného na maloleté deti nie je možné podmieňovať záujmom detí o povinného rodiča. Vychádzajúc zo schopností, možností a majetkových pomerov obidvoch rodičov, najmä matky a potrieb maloletých detí súd určil výživné na každé z detí 40 eur mesačne, počnúc od právoplatnosti rozsudku o rozvode 21. 2. 2014. Matke vzniklo zameškané výživné od 21. 2. 2014 do 31. 12. 2015 na každé z maloletých detí vo výške 811,43 eur (2015: 12 mesiacov po 40 eur, t.j. 480 eur; 2014: marec 2014 až december 2014, t. j. 10 mesiacov po 40 eur = 400 eur, a od 21. 2. 2014 do 28. 2. 2014 40 eur/28 x 8 dní = 11,43 eur, spolu 411,43 eur). Súd povolil matke splátky po 10 eur mesačne na každé dieťa, predovšetkým so zohľadnením príjmu matky a jej životných nákladov by malo jednorazové zaplatenie výživného negatívny dopad na jej sociálnu a ekonomickú situáciu.

Súd upravil styk matky s maloletými deťmi v rozsahu predbežného opatrenia tak, aby bola zachovaná možnosť kontaktu matky s maloletými deťmi, ktoré boli zverené do osobnej starostlivosti otca, čo je zabezpečené tým, aby sa maloleté stýkali s matkou dva víkendy v mesiaci.

Súd neurčil nad výchovou maloletých detí dohľad, keďže deti boli zverené otcovi a ich výchovné prostredie sa nemení. Súd neuložil rodičom a maloletým deťom povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu, ale odporúča rodičom, aby tak v záujme maloletých detí urobili. Takéto opatrenia majú najlepšie výsledky ak sa realizujú dobrovoľne. Dôsledky výchovy znášajú ich vlastné deti. Obaja deklarujú silný citový vzťah k deťom, preto je iba na nich, aby sa v praktickom živote správali v prospech maloletých detí. Výchova detí je vecou ich rodičovskej zodpovednosti a nikto iný to za nich urobiť nemôže.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 144 OSP tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda,

v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2)

Pokiaľ povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok a ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.